

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
DELEGATURA w OLSZTYNIE
ul. Artyleryjska 3e
10-950 OLSZTYN
tel/fax (0-89) 527-28-24, 534-94-00

Olsztyn, dnia maja 2009 r.

P/09/139
LOL-410-15-02/09

Pan
Jarosław Orłowski
p.o. Naczelnika Urzędu Skarbowego
w Elblągu

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹ zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Olsztynie przeprowadziła w Urzędzie Skarbowym w Elblągu („Urzędzie”) kontrolę, którą objęto egzekwowanie obowiązków podatkowych od podmiotów prowadzących handel internetowy w latach 2007 – 2009 (I kwartał).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokóle kontroli podpisanym w dniu 8 maja 2009 r., Najwyższa Izba Kontroli stosownie do art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Naczelnikowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości, ocenia działania podjęte przez Urząd w badanym okresie, dotyczące egzekwowania obowiązków podatkowych od podmiotów prowadzących handel internetowy.

Działania te, prowadzone m.in. w oparciu o informacje zawarte w opracowanym przez Ministerstwo Finansów „Protokole z eksperymentu do strategii walki z przestępczością internetową”, polegały głównie na przeszkoleniu pięciu pracowników oraz utworzeniu wieloosobowego stanowiska ds. analiz, które wyposażono w zestaw komputerowy o dużej mocy obliczeniowej podłączony do sieci Neostrada ze zmiennym adresem IP. Realizację

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

zadań związanych z przestępczością internetową przypisano dwóm pracownikom tej komórki organizacyjnej. Urząd nie dysponował natomiast specjalistycznym oprogramowaniem wspierającym monitorowanie i analizowanie transakcji internetowych, w związku z czym korzystano jedynie z ogólnie dostępnych wyszukiwarek internetowych.

Niewątpliwie ograniczało to rozeznanie Urzędu o skali handlu internetowego i udziału tej formy handlu w obrotach handlowych ogółem, a zwłaszcza o skali ryzyka wystąpienia nieprawidłowości oraz o liczbie podmiotów prowadzących handel internetowy, działających na obszarze jego właściwości terytorialnej. W ocenie NIK, Urząd nie był zatem w pełni przygotowany do przeciwdziałania takim nieprawidłowościom.

Prowadzenie handlu internetowego nie stanowiło w okresie objętym kontrolą samoistnego kryterium typowania przez Urząd podmiotów do kontroli planowych, a jedynie kryterium uzupełniające. Spośród 314 kontroli podatkowych przeprowadzonych przez Urząd w analizowanym okresie u podatników prowadzących handlową działalność gospodarczą, tylko pięć dotyczyło podatników, którzy m.in. prowadzili handel internetowy. W jednym przypadku podstawą wszczęcia postępowania była informacja z Urzędu Kontroli Skarbowej w Olsztynie, o możliwych nieprawidłowościach podatkowych związanych z handlem internetowym. W pozostałych przypadkach podatnicy zostali wytypowani do kontroli na zasadach ogólnych, tj. w oparciu o wytyczne w poszczególnych obszarach ryzyka na dany rok oraz informacje pochodzące z sieci internetowej odnośnie posiadania przez podmiot gospodarczy własnej strony internetowej (aukcyjnej), zawierającej m.in. nazwę firmy lub rodzaj i adres działalności. W ramach tych kontroli, Urząd występował do Policji o przekazanie danych dotyczących handlu internetowego prowadzonego przez tych podatników, m.in. za pośrednictwem portalu Allegro.

W wyniku przeprowadzonych kontroli, Urząd ujawnił m.in. niepełne ewidencjonowanie obrotów handlowych, zawyżenie wykazywanej straty i zaniżenie wartości sprzedaży eksportowej, jednak nie wyodrębniał nieprawidłowości w zakresie handlu internetowego, skutkujących uszczupleniami podatkowymi. Łączna kwota uszczupień podatkowych ustalona przez Urząd w wyniku czterech kontroli wyniosła 2.234,0 zł. Dopiero z inicjatywy kontrolera NIK ustalono, iż uszczuplenia podatkowe związane wyłącznie z handlem internetowym wyniosły 1.754,95 zł, a zatem stanowiły 78,5% ogółu uszczupień wykrytych w toku tych kontroli. Należy przy tym zauważyć, że wskutek znikomej liczby kontroli podatników prowadzących handel internetowy, uszczuplenia podatkowe ustalone w tym zakresie stanowiły zaledwie 0,2% kwoty uszczupień wykrytych w ramach wszystkich kontroli

działalności handlowej podmiotów gospodarczych, przeprowadzonych w latach 2007 – 2009 (I kw.), tj. kwoty 930.812 zł.

W toku kontroli podatkowych sprawdzano, czy podatnik posiada stronę internetową (aukcyjną) oraz czy ewidencjonował w kosztach uzyskania przychodów wydatki dotyczące utrzymania tych stron. Kontrola NIK wykazała bowiem, że spośród 38 analizowanych protokołów kontroli, w 33 zamieszczono wzmiankę o prowadzeniu - bądź nie - handlu internetowego przez podmiot gospodarczy. Dokonywano tego zarówno na podstawie oświadczeń podatników, jak też badania ich ewidencji księgowej.

Należy jednak zauważyć, że Urząd nie opracował wewnętrznych metod monitorowania i kontroli zagadnień związanych z handlem internetowym. Zdaniem NIK, sporządzenie i wdrożenie takiego dokumentu powinno przyczynić się do poprawy efektywności w zakresie przeciwdziałania nieprawidłowościom występującym w handlu internetowym.

Kontrola wykazała ponadto, że w celu wypracowania wspólnych metod działania, w ramach współpracy z Urzędem Kontroli Skarbowej, Izbą Celną i Policją dokonywano wymiany informacji o planowanych i rozpoczynanych kontrolach podatkowych, a w toku kontroli – informacji m.in. o podmiotach gospodarczych i nieprawidłowościach wskazujących na naruszenie przepisów prawa, w tym w handlu internetowym.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. Podjęcie działań mających na celu ustalenie liczby podmiotów prowadzących handel internetowy na obszarze podlegającym właściwości Urzędu i skali osiągniętych przez nich obrotów.
2. Podjęcie działań zmierzających do obiektywnego szacowania ryzyka występowania nieprawidłowości podatkowych związanych z handlem internetowym.
3. Rozważenie opracowania i wdrożenia wewnętrznych metod kontroli i monitorowania w zakresie handlu internetowego.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Olsztynie, stosownie do art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje od Pana Naczelnika w terminie 14 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o podjętych działaniach na rzecz ich realizacji lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Stosownie do art. 61 ust. 1 o NIK, w terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, Panu Naczelnikowi przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Olsztynie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

Z poważaniem

Rozdzielnik:

1. Adresat,
2. NIK Delegatura w Kielcach.
3. a/a

L:\Teksty wystapien\2009\P-09-139_internet_US_Elbląg-wyst.doc